

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Alij actus ex metu levi injusto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

metu qui facile repellitur potest, ergo non est caput, unde claudicant.

§. VII. Quid operetur metus gravis, vel levis jussu incussus?

Contractus ex metu levi, vel gravi jussu.

1. Si quando quis, V. G. Petrus minetur alicui, tollere, vel non tribuere id, quod ab ipsius Petri libertate dependet, non cadit in questionem, an per eum metum contractus quicunque initus valeat: vellet enim sine controversia. Ita Castro 9. tom. 1. tr. 2. d. 1. p. 7. num. 2. Sanchez, de matr. lib. 4. d. 5. numero 18. Ita V. G. Petrus alicui committatur: Nisi contrahas cum mea filia nuptiarum, nequaquam tibi clariorum centum aureos, vel tollam a te equum, quem tibi commodavi. Certe matrimonium ex hac comminatione contractum validum erit. Ratio est quia tunc non jam terretur metu mali, seu poenae, sed spe praemii, vel mercedis excitaris: spes autem seu boni expectatio augere, ut supra dixi, voluntarium, non minuit.

2. De vero igitur metu, sive gravi, sive levi, si sit jussu incussus ad extorquendum contractum, adhuc dico, illum non irritare, sed esse contractum in utroque jure naturae, & Ecclesiastico validum. Ita Castro 9. l. c. p. 10. Sanchez, cit. d. 13. num. 3. Pont. cit. cap. 10. Ratio est, quia radi, unde nullus sit, vel rescindi possit contractus, est injuria, quae fiat contrahenti, at nulla injuria fit ei, qui sibi causa est metus: ergo, &c. quid enim tibi injuriae irtogo, si dicam: Nisi mihi hoc vendas, accusabor te jussu de homicidio a te patratore gratiam potius a te numero, quippe, tibi propono hoc remedium malum punitionis tibi debita posse non difficulter effugere.

Matrimonium ex metu quocunque jussu incussu.

3. Quid de Matrimonio? idem esto judicium ex probabiliori sententia, sive metus a lege sive ab alio quocunque proveniat. Ita Sanchez citat. d. 13. num. 3. Pont. cit. cap. 13. Less. lib. 2. cap. 17. d. 6. numero 41. de Lugo de justit. tom. 2. d. 22. sect. 7. numero 159. Ratio est, quia etiam in matrimonij contractu tota ratio illius irritationis est injuria, quae fiat in illo contrahendo: at in casu nostro non fit injuria, ut patet ex numero precedente, ergo, &c.

Dices, at matrimonium debet esse perfecte liberum, quae libertas certe laeditur per metum etiam jussu incussu ad extorquendum matrimonium. Respondeo non laedi injuste, sed jussu; matrimonium autem debet esse perfecte liberum libertate non laesa injuste, non vero libertate quomodocunque perfecta: sic à Castro Palao responderetur huic rationi; sed quia alicui videri poterit rationi non plene satisfieri, addere auctoritatem multorum, ut Covarr. Manu. Gutier. aliorumque apud citatos, asserentium ejusmodi matrimonium nullum esse, non puto improbabilem ipsorum opinionem.

4. Brucina, de matr. quasi. 3. p. 8. à num. 10. alique nonnulli, ut Coninch. disp. 82. §. 1. num. 15. apud Sanch. & Castro P. cit. distinguunt in hunc modum: Ejusmodi metus gravis jussu aliquando incutitur ad alios fines, aliquando ad extorquendum matrimonium, V. G. habet Cajus jus accusandi Titium ob injuriam sibi illatam per furtum mille aureorum; potest tunc Cajus metum accusationis incutere Titio ad extorquendos mille aureos, dicens: Redde mihi aureos, secus te accusabo, at non potest licite dictum accusationis metum incutere ad extorquendum matrimonium, sic dicens: Duc meam filiam secus te accusabo. Ratio est, inquit quia hic metus injuste incutitur ad hunc finem matrimonij, cum ipsius libertati repugnet: at vero ad finem extorquendi aureos jussu incutitur, quia ad eos recuperandos utitur Cajus mo-

do licite accusationis. Pari modo si Index minetur carcerem Petri suppositori Virginis, nisi illam ducat, vel dote; tunc licite (ajunt,) & jussu Index carcerationis metum incutit ad extorquendum matrimonium, quia suppositor tenetur secundum leges illud celebrare.

5. Sed nos praemus in utroque casu, & exemplo esse vandum. Ita Castro P. 1. tr. 2. d. 1. p. 7. num. 2. de Lugo de justit. d. 22. sect. 7. num. 60. Ratio est, quia in utroque abest injustitia, & coactio. In iudice jam sponte conceditur in alio probatur; quia tunc Cajus non se illicite gerit, nam si recte, & attente res expendatur, Cajus non minatur accusationem; quia Titium absolute nullo modo cogit, sed solum sub conditione proponit ipsi Titio, ut, si velit evitare accusationem, cui ipse causam liberè dedit, & quam sine peccato deferret Cajus potest, aliam liberè ducat. Non tamen interim nego propter extrinsecam Doctorem auctoritatem, atque eorundem non contemnendam rationem posse Bonacinae opinionem probabilem reputari. Vide Tancredum contra Pontium lib. 4. de matrim. l. 2.

Alii actus ex metu jussu incussu.

6. Alii quicunque actus ex metu jussu quomodocunque incussu valsi sunt, si enim, validi sunt contractus, & matrimonia, multo magis ceteri actus, qui pauciores, infortiusque conditiones requirunt, & ex alia parte satis sunt voluntarii, ut suo loco supra, universe conclusimus.

§. VIII. Quid operetur metus sive gravis, sive levis in votis etiam solemnibus, qualis est professio in Religione.

1. Instituo peculiarem de hac re brevem questionem, quia suis peculiaribus scaturit difficultatibus.

Qui aliqui Deo voverunt motus timore periculi provenientis ex causa non libera, ex periculo, V. G. quod infertur ex tempestate, ex morbo, &c. dicitur vovere ob metum incussu ab intrinseco: qui motus timore periculi quod infertur a causa libera, V. G. à Latrone, à Iudice, &c. dicitur vovere ob metum incussu ab extrinseco.

2. Jam si metus levis, vel gravis sive jussu, sive injustus, sive ab intrinseco, sive ab extrinseco non incussus sit ad sistendum extorquendi votum, certum est nihil officere validitati voti: votum ergo erit, & obligabit. Ita Sanchez lib. 4. de dec. c. 3. num. 4. Castro P. tom. 3. de voto, d. 1. p. 5. num. 2. Ratio est, quia tunc a nemine impellitur vovens, sed sponte sua illud eligit, tanquam remedium imminuentis mali, hoc reducitur quando elicitur votum, tanquam conditio oblata ad malum evitandum, de qua re videatur Sanchez ibid. num. 5. & lib. 4. de matrim. d. 12. num. 12.

3. At vero metus gravis injustus ad extorquendum votum ab aliquo incussus, illud sive simplex, sive solenne professionis invalidum reddit, saltem ex jure positivo, & per aliquos, etiam ex jure naturae, unde, ut non serve, tur, relaxatione nequaquam eget. Sic Sanchez, lib. 4. in Decalog. cap. 3. num. 12. Sotus, Abbas, Navarrus, Arg. Toller. Sa. alique ibid. cit. Ratio est, quia ex una parte votum describitur esse spontaneum Dei obsequium, unde ory-nino voluntarium esse convenit, & ex alia parte irritum esse votum sic emissum declaratum est ab Ecclesia. Ita Sotus alique apud eundem Sanchez l. c. num. 6. & apud Castro P. tom. 3. d. 1. de voto part. 5. num. 6.

4. Hinc merito deducunt aliqui, ut Navarr. Sa, Toller. alique cum Sanch. lib. 4. in Decalog. cap. 3. num. 12. initiatum Ordine Sacro metu viri constantis, non teneri Voto Castitatis ordini annexo, atque ita posse sine ulla dispensatione ad nuptias transire, si nolit in Ordinis Sacri usu permanere: sic Sanchez, d. cap. 3. c. 18. movent tamen, si cessante metu, vel semel eo ordine usus sit, quod nequeat resiliire: quia usus ille est ordinis ratificatio:

ratificatio